મેરા આયુર્વેદ મહાન

અસરકારક આયુર્વૈદિક ઉપચાર

ભાગ - ૩

2/6/2013

ડૉ. એ.ટી .રાણા

અનુક્રમણિકા

મેરા આયુર્વેદ મહાન

અસરકારક આયુર્વેદિક ઉપચારો ભાગ-3

આયુર્વેદ પ્રચારક

ડૉ. એ.ટી .રાણા

B.V.Sc.& A.H.
CFN. , ND.
નિવૃત નાયબ પશુપાલન નિયામક
સુજોક ચિકિત્સક ,
(નિઃ શુલ્ક સેવા)
૪-એ-૧, ચોથો માળ , અર્જુન કોમ્પ્લેક્ષ ,
શિવરંજની ચાર રસ્તા,
સેટેલાઇટ,
અમદાવાદ-15
ફોન . (૦ ૭ ૯) ૨ ૬ ૭ ૩ ૦ ૨ ૩ ૫

આયુર્વેદ નું મહત્વ લોકો સમજે અને આયુર્વેદચિકિત્સા પધ્ધતિને અપનાવવા પ્રેરાય તે હેતુ આ પ્રચાર પુસ્તિકાનો છે એટલે અત્રે દર્શાવેલ ઉપચારો ફક્ત વાંચીને તે મુજબ સ્વયં ચિકિત્સા કરવાને બદલે સરકાર માન્ય વૈધ – આયુર્વેદ ચિકિત્સક ની સલાહ અને માર્ગદર્શન મુજબ જ સારવાર કરાવવી હિતાવહ છે.

1 અપચો , ગેસ , વાયુ , ઓડકાર .

(1) શિવાક્ષાર પાચન ચુર્ણ.

બપોરે ભોજન બાદ ૧ ચમચી ચુર્ણ પાણી સાથે .

રાત્રે ભોજન બાદ ૧ ચમચી ચુર્ણ પાણી સાથે .

2 પેટમાં દુ:ખાવો .

(1) શંખવટી .

બપોરે ભોજન બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી .

રાત્રે ભોજન બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી .

નોંધ : જ્યારે પણ પેટમાં દુ:ખાવો ઉપડે ત્યારે ૨ ગોળી વાટીને પાણી સાથે ફાંકવાથી થોડીવારમાં રાહત જણાય છે.

3 મોં આવી જ્વું , મોઢામાં ચાંદી પડવી .

(1) ઇરિમેદાદી તેલ.

સવારે તથા સાંજે આ તેલ આંગળીથી દાંત , પેઢાં , જીભ તથા તાળવા ઉપર હળવે હાથે ચોપડવું .

4 અમ્લપિત્ત - એસીડીટી તથા પેટ અને આંતરડામાં ચાંદા (અલ્સર) , ડ્યુઓડિનલ તથા પેપ્ટીક અલ્સર.

(1) યષ્ટિમધુ ચુર્ણ .

બપોરે	ભોજન બાદ ૧ ચમચી ચુર્ણ પાણી સાથે ફાંકવું .
રાત્રે	ભોજન બાદ ૧ ચમચી ચુર્ણ પાણી સાથે ફાંકવું .

(2) સતાવરી ચુર્ણ

બપોરે	ભોજન બાદ ૧ ચમચી ચુર્ણ પાણી સાથે ફાંકવું .
રાત્રે	ભોજન બાદ ૧ ચમચી ચુર્ણ પાણી સાથે ફાંકવું.

(3) ત્રિફળા ગુગળ .

સવારે	નાસ્તા બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી .
બપોરે	ભોજન બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.
રાત્રે	ભોજન બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

5 કબજીયાત

(1) અભયારિષ્ટ .

બપોરે	ભોજન બાદ ૪ ચમચી પીવું.
રાત્રે	ભોજન બાદ ૪ ચમચી પીવું.

6 ઝાડા – ડાયેરીયા , મરડો - ડીસેન્ટ્રી તથા વારંવાર ઝાડાની હાજત લાગવી – ગ્રહણી.

(1) કુટજ ઘનવટી .

બપોરે	ભોજન બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી .
રાત્રે	ભોજન બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી .

7 હરસ-મસા –અર્શ –બવાસીર –પાઈલ્સ.

(1) કાંકાયન વટી .

સવારે	નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી .
બપોરે	નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી .
રાત્રે	નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી .

(2) કાસિસાદી તેલ .

સવારે	મસા ઉપર હળવે હાથે ચોપડવું .
બપોરે	મસા ઉપર હળવે હાથે ચોપડવું .
રાત્રે	મસા ઉપર હળવે હાથે ચોપડવું .

(3) અભયારિષ્ટ.

બપોરે	ભોજન બાદ ૪ ચમચી પીવું.
રાત્રે	ભોજન બાદ ૪ ચમચી પીવું.

8 ભગંદર – Fistula.

(1) કાંચનાર ગુગળ.

સવારે	નાસ્તા બાદ 4 ગોળી પાણી સાથે ગળવી .
બપોરે	ભોજન બાદ 4 ગોળી પાણી સાથે ગળવી .
રાત્રે	ભોજન બાદ 4 ગોળી પાણી સાથે ગળવી .

(2) દશમૂલારિષ્ટ

સવારે	નાસ્તા બાદ 4 ચમચી પીવું.
બપોરે	ભોજન બાદ 4 ચમચી પીવું.
રાત્રે	ભોજન બાદ 4 ચમચી પીવું.

9 કાપા-ફિશર .

(1) કાસિસદિતેલ.

સવારે	હળવે હાથે ચોપડવું.
સાંજે	હળવે હાથે ચોપડવું.

10 ઉલ્ટી તથા હેડકી.

(1) છર્દિરીપુ વટી

જ્યારે ઉલ્ટી થાય ત્યારે 2 ગોળી પાણી સાથે ગળવી અને ત્યાર બાદ 3 કલાક પછી ફરી 2 ગોળી ગળવી . દિવસમાં ત્રણ થી ચાર વાર લઈ શકાય .

11કિડનીની પથરી તથા પિત્તાશયની પથરી .

(1) ગોક્ષુરાદી ગુગળ.

સવારે	નાસ્તા બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી .
બપોરે	ભોજન બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.
રાત્રે	ભોજન બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(2) વરુણાદિ કષાય.

સવારે	નાસ્તા બાદ ૨ ચમચી દવા + ૮ ચમચી હુંફાળું પાણી મિક્સકરી પીવું.
બપોરે	ભોજન બાદ ૨ ચમચી દવા + ૮ ચમચી હુંફાળું પાણી મિક્સકરી પીવું.
રાત્રે	ભોજન બાદ ૨ ચમચી દવા + ૮ ચમચી હુંફાળું પાણી મિક્સકરી પીવું.

(3) પુનર્નવા મણ્ડુર.

સવારે	નાસ્તા બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી .
બપોરે	ભોજન બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.
રાત્રે	ભોજન બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(4) અપામાર્ગ ક્ષાર

સવારે	નાસ્તા બાદ ૧ ચણા જેટલો ક્ષાર મધ સાથે ચાટવો.
બપોરે	ભોજન બાદ ૧ ચણા જેટલો ક્ષાર મધ સાથે ચાટવો.
રાત્રે	ભોજન બાદ ૧ ચણા જેટલો ક્ષાર મધ સાથે ચાટવો.

12 યકૃત (Liver) તથા બરોળ (Spleen) ના રોગો .

(1) સિરોસીસ ઓફ લિવર , યકૃતનું વધવું , Hepato megaly - બરોળનું વધવું Spleenomegaly, કમળો વિગેરે.

(2) પુનર્નવા મણ્ડુર.

સવારે	નાસ્તા બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.
બપોરે	ભોજનબાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.
રાત્રે	ભોજનબાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી .

(3) રોહિતકારિષ્ટ.

સવારે	નાસ્તા બાદ 4 ચમચી પીવું.
બપોરે	ભોજનબાદ ૪ ચમચી પીવું.
રાત્રે	ભોજનબાદ ૪ ચમચી પીવું.

(4) અમૃતારિષ્ટ .

સવારે	નાસ્તા બાદ ૪ ચમચી પીવું.
બપોરે	ભોજનબાદ ૪ ચમચી પીવું.
રાત્રે	ભોજનબાદ ૪ ચમચી પીવું.

(5) ક્રવ્યાદ રસ .

બપોરે	ભોજનબાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.
રાત્રે	ભોજનબાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી .

13 મધુપ્રમેહ - ડાયાબીટીસ.

(1) ત્રિવંગ ભસ્મ .

બપોરે	ભોજનબાદ ૧ મગ ના દાણા જેટલી ભસ્મ મધ સાથે ચાટવી .
રાત્રે	ભોજનબાદ ૧ મગ ના દાણા જેટલી ભસ્મ મધ સાથે ચાટવી .

(2) ગળો ઘનવટી .

સવારે	નાસ્તા બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.
બપોરે	ભોજનબાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.
રાત્રે	ભોજનબાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(3) મેથીનો લોટ

બપોરે	ભોજનબાદ ૧ ચમચી લોટ પાણી સાથે ફાંકવો.
રાત્રે	ભોજનબાદ ૧ ચમચી લોટ પાણી સાથે ફાંકવો.

નોંધ :- રોજ ભોજનની સાથે

1. ૧ ટામેટું.
2. અડધું લીંબુ
3. લસણની ૪ કળી અવશ્ય લેવી.

રોજ ૮ થી ૧૦ ગ્લાસ પાણી પીવું જરૂરી છે.શક્ય હોયતો રોજ ૧ ક્લાક નોન સ્ટોપ ચાલવું.

14 સોજા – શોથ –સ્વેલીંગ.

(1) પુનર્નવા મણ્ડુર.

સવારે ભોજનબાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી .

બપોરે ભોજનબાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

રાત્રે ભોજનબાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

15 કૃમિ –કરમિયાં – વર્મ્સ

(1) વિડંગારિષ્ટ

સવારે નાસ્તા બાદ 4 ચમચી પીવું.

સાંજે નાસ્તા બાદ 4 ચમચી પીવું.

16 બહુમૂત્રતા- વારંવાર પેશાબની હાજત લાગવી.

(1) સંજીવની વટી.

સવારે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

બપોરે ભોજનબાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

રાત્રે ભોજનબદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

17 પેશાબમાં આલ્બ્યુમીન – પ્રોટીન જવું .

(1) ચંદ્રપ્રભા વટી

સવારે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

બપોરે ભોજનબાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

રાત્રે ભોજનબાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

18 પેશાબમાં દાહ-જલન-બળતરા તથા આખા શરીરમાં દાહ –જલન –બળતરા-થવી.

(1) ઉશીરાસવ.

સવારે નાસ્તા બાદ ૪ ચમચી પીવું.

બપોરે ભોજનબાદ ૪ ચમચી પીવું.

રાત્રે ભોજનબાદ ૪ ચમચી પીવું.

નોંધ :- પાણી ઓછું પીતા હોતો , રોજ ૮ થી ૧૦ ગ્લાસ પાણી અવશ્ય પીવાનું રાખો.

19 પેશાબ ડહોળો –ગંદો આવવો.

(1) ગોક્ષુરાદિ ગુગળ

સવારે નાસ્તા બાદ ૩ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

બપોરે ભોજનબાદ ૩ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

રાત્રે ભોજનબાદ ૩ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

20 કિડની તથા પેશાબમાં ઇન્ફેકશન.

(1) ગળો ઘનવટી.

સવારે નાસ્તા બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

બપોરે ભોજનબાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

રાત્રે ભોજનબાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

21 કિડની ફેઇલ થઈ જવી.

(1) પુનર્નવા મણ્ડુર.

સવારે નાસ્તા બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

બપોરે ભોજનબાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

રાત્રે ભોજનબાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(2) ગોક્ષુરાદિ ગુગળ

સવારે નાસ્તા બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

બપોરે ભોજનબાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

રાત્રે ભોજનબાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(3) ચંદ્રપ્રભાવટી .

સવારે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

બપોરે ભોજનબાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

રાત્રે ભોજનબાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(4) વરૂણાદિ કષાય .

સવારે નાસ્તા બાદ ૨ ચમચી + ૮ ચમચી હુંફાંળું પાણી મિક્સ કરી પીવું.

બપોરે ભોજનબાદ ૨ ચમચી + ૮ ચમચી હુંફાંળું પાણી મિક્સ કરી પીવું.

રાત્રે ભોજનબાદ ૨ ચમચી + ૮ ચમચી હુંફાંળું પાણી મિક્સ કરી પીવું.

નોંધ :- ફેઇલ થયેલ કિડનીની સારવાર શરૂ કરવા પહેલાં ડૉક્ટરની સલાહ લેવી અનિવાર્ય છે.

22 બાળકો તથા વૃધ્ધો ઊંઘમાં પેશાબ કરે.

(1) નવજીવનરસ

સવારે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી. અથવા વાટીને મધ સાથે ચાટવી.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી. અથવા વાટીને મધ સાથે ચાટવી.

23 પ્રોસ્ટેટ ગ્રંથીનું વધવું.

(1) પુનર્નવા મણ્ડુર .

સવારે નાસ્તા બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

બપોરે ભોજનબાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

રાત્રે ભોજનબાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(2) કાંચનાર ગુગળ .

સવારે નાસ્તા બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

બપોરે ભોજનબાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

રાત્રે ભોજનબાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(3) વરૂણાદિ કષાય .

બપોરે ભોજનબાદ ૨ ચમચી દવા + ૮ ચમચી હુંફાળું પાણી મિક્સ કરીને પીવું.

રાત્રે ભોજનબાદ ૨ ચમચી દવા + ૮ ચમચી હુંફાળું પાણી મિક્સ કરીને પીવું.

24 સ્ત્રીઓમાં અનિયમિત માસિક:

(1) કુમારી આસવ

બપોરે ભોજનબાદ ૪ ચમચી પીવું.

રાત્રે ભોજનબાદ ૪ ચમચી પીવું.

25 અલ્પાર્તવ . માસિક ઓછું આવવું.

(1) કુમારી આસવ

બપોરે ભોજનબાદ ૪ ચમચી પીવું.

રાત્રે ભોજનબાદ ૪ ચમચી પીવું

(2) લોહ્રાસાવ

બપોરે ભોજનબાદ ૪ ચમચી પીવું.

રાત્રે ભોજનબાદ ૪ ચમચી પીવું.

26 અત્યાર્તવ - માસિક વધુ પ્રમાણમાં આવવું.

(1) અશોકારિષ્ટ

બપોરે ભોજનબાદ ૪ ચમચી પીવું.

રાત્રે ભોજનબાદ ૪ ચમચી પીવું.

(2) ઉશીરાસવ

સવારે નાસ્તા બાદ ૪ ચમચી પીવું.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૪ ચમચી પીવું.

27 લોહીવા

(1) બોલબધ્ધ રસ

સવારે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

બપોરે ભોજનબાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

રાત્રે ભોજનબાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(2) ઉશીરાસવ

સવારે નાસ્તા બાદ ૪ ચમચી પીવું.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૪ ચમચી પીવું.

નોંધ:-જો ગર્ભાશયમાં ગાંઠ (Fibroid) ન હોય તો બે ત્રણ દિવસમાં ઘણી રાહત થઈ શકે છે.

28 ગર્ભાશયમાં ગાંઠ (Fibroid)

(1) પુનર્નવા મણ્ડુર .

સવારે નાસ્તા બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

બપોરે ભોજનબાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

રાત્રે ભોજનબાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(2) કાંચનાર ગુગળ .

સવારે નાસ્તા બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

બપોરે ભોજનબાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

રાત્રે ભોજનબાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(3) નિત્યાનંદ રસ

સવારે નાસ્તા બાદ 2 ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

બપોરે ભોજનબાદ 2 ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

રાત્રે ભોજનબાદ 2 ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

29 માસિક લાંબા સમય સુધી બંધ રહેવું.

(1) રજ:પ્રવર્તિની વટી .

સવારે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

બપોરે ભોજનબાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

રાત્રે ભોજનબાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

નોંધ:- આ દવાથી થોડા દિવસમાં માસિક ચાલુ થઈ શકે છે. માસિક શરૂ થાય ત્યારે આ દવા બંધ કરવી અને ફરીવાર જરૂર પડેતો ઉપર મુજબ રજ: પ્રવર્તિની વટી ચાલુ કરવી.

30 માસિક દરમ્યાન દુ:ખાવો થવો.

(1) કુમારી આસવ .

બપોરે ભોજનબાદ ૪ ચમચી પીવો.

રાત્રે ભોજનબાદ ૪ ચમચી પીવો.

(2) લક્ષ્મી વિલાસ રસ (નારદીય)

સવારે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

બપોરે ભોજનબાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી .

રાત્રે ભોજનબાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી .

નોંધ :- જ્યારે પણ દુખાવો થાય ત્યારે ૧ ગ્લાસ પાણી પીવું અને ૧ ચપટી જેટલું મીઠું (દળેલું) જીભ ઉપર મુકવું. લગભગ ૫ થી ૧૦ મિનિટ માં દુખાવો મટી જાય છે.દિવસમાં જ્યારે પણ દુખાવો થાય ત્યારે પાણી અને મીઠાં વાળો પ્રયોગ કરી શકાય છે

31 ગર્ભાશયની ફેલોપીઅન ટ્યુબ બંધ હોવી જેને કારણે વંધ્યત્વ .

(1) અશોકારિષ્ટ

બપોરે ભોજન બાદ ૪ ચમચી પીવું.

રાત્રે ભોજન બાદ ૪ ચમચી પીવું.

(2) પુનર્નવા મણ્ડુર

સવારે નાસ્તા બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

બપોરે ભોજનબાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

રાત્રે ભોજન બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(3) કાંચનાર ગુગળ

સવારે નાસ્તા બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

બપોરે ભોજનબાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

રાત્રે ભોજનબાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

32 વારંવાર ગર્ભશ્રાવ , ગર્ભપાત થઈ જવો.

(1) અશોકારિષ્ટ

બપોરે ભોજન બાદ ૪ ચમચી પીવું.

રાત્રે ભોજન બાદ ૪ ચમચી પીવું.

(2) ફલધૃત (ઘી)

સવારે નાસ્તા બાદ ૧ ચમચી પીવું.

(3) ગર્ભપાલ રસ

સવારે નાસ્તા બાદ ૧ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૧ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

નોંધઃ- ગર્ભ રહે ત્યારથી પ્રસૂતિ (ડિલીવરી) થાય ત્યાં સુધી ગર્ભપાલ રસ સવારે નાસ્તા બાદ ૧ ગોળી પાણી સાથે ગળવી તથા સાંજે પણ ૧ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.ગર્ભની રક્ષા કરવા માટે આયુર્વેદ માં ગર્ભપાલ રસ ખૂબ પ્રસિધ્ધ છે.

33 માસિક નિવૃતિ (મેનોપોઝ) સમયની સમસ્યા .

(1) સારસ્વતારિષ્ટ

સવારે નાસ્તા બાદ ૪ ચમચી પીવું.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૪ ચમચી પીવું.

(2) માંષ્યાદિ કષાય .

ફક્ત રાત્રે સૂતી વખતે ૨ ચમચી દવા + ૮ ચમચી હુંફાળું પાણી મિક્સ કરી ને પીવું.

34 શ્વેતપ્રદર – લ્યુકોરિયા

(1) પ્રદરાન્તક લોહ .

સવારે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

બપોરે ભોજન બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

રાત્રે ભોજન બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

35 રક્તપ્રદર .

(1) પ્રદરાન્તક લોહ .

સવારે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

બપોરે ભોજન બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

રાત્રે ભોજન બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

36 સ્ત્રી વંધ્યત્વ- સંતાન ન થવા.

(1) પુષ્પધન્વા રસ

સવારે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી ચાવી જવી અને થોડું દુધ પીવું.

રાત્રે ભોજન બાદ ૨ ગોળી ચાવી જવી અને થોડુ દુધ પીવું.

(2) અશોકારિષ્ટ

બપોરે ભોજન બાદ ૪ ચમચી પીવું.

રાત્રે ભોજન બાદ ૪ ચમચી પીવું.

(3) ગર્ભપાલ રસ

સવારે નાસ્તા બાદ ૧ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૧ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(4) ફલધૃત (ઘી)

સવારે નાસ્તા બાદ ૧ ચમચી પીવું.

37 ઓવરીની નબળી કામગીરી-અલ્પ વિકસીત અંડ (ઓવમ) જેને કારણે વંધ્યત્વ.

(1) પુષ્પધન્વા રસ.

સવારે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી ચાવી જવી અને પછી થોડું દુધ પીવું.

રાત્રે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી ચાવી જવી અને પછી થોડું દુધ પીવું.

38 સ્ત્રી પુખ્ત ઉંમરે પહોચવા છતાં સ્ત્રી સહજ અંગોનો વિકાસ ન થવો.

(1) સારસ્વતારિષ્ટ

સવારે નાસ્તા બાદ ૪ ચમચી પીવું.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૪ ચમચી પીવું.

39 અલ્પ વિકસીત સ્તન

(1) શ્રીપર્ણી તેલ.

સવારે તથા રાત્રે હળવે હાથે માલીસ કરવું.

40 શિશુના જન્મ બાદ માતાને ધાવણ ન આવવું અથવા ઓછું આવવું.

(1) સતાવરી ચૂર્ણ

સવારે નાસ્તા બાદ ૧ ચમચી ચુર્ણ પાણી સાથે ફાંકવું અને ૧ કપ દુધ પીવું.

બપોરે ભોજન બાદ ૧ ચમચી ચુર્ણ પાણી સાથે ફાંકવું અને ૧ કપ દુધ પીવું.

રાત્રે ભોજન બાદ ૧ ચમચી ચુર્ણ પાણી સાથે ફાંકવું અને ૧ કપ દુધ પીવું.

41 પુરુષમાં અલ્પ શુક્રાણુ- ઓલીગોસ્પર્મીયા

(1) પુષ્પધન્વારસ

સવારે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી ચાવી જવી અને પછી ૧ કપ દુધ પીવું.

રાત્રે ભોજન બાદ ૨ ગોળી ચાવી જવી અને પછી ૧ કપ દુધ પીવું.

(2) કૌચા ટીકડી.

સવારે નાસ્તા બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

બપોરે ભોજન બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

રાત્રે ભોજન બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(3) લક્ષ્મીવિલાસ રસ (નારદીય)

સવારે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

42 ઓછી સ્તંભન શક્તિ – શિઘ્રપતન

(1) ત્રિવંગ ભસ્મ.

સવારે નાસ્તા બાદ ૧ મગના દાણા જેટલી ભસ્મ મધ સાથે ચાટવી.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૧ મગના દાણા જેટલી ભસ્મ મધ સાથે ચાટવી.

(2) અશ્વગંધારિષ્ટ

બપોરે ભોજન બાદ ૪ ચમચી પીવું.

રાત્રે ભોજન બાદ ૪ ચમચી પીવું.

(3) પુષ્પધન્વારસ.

સવારે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી ચાવી જવી અને પછી ૧ કપ દુધ પીવું.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી ચાવી જવી અને પછી ૧ કપ દુધ પીવું.

43 યુવકોમાં સ્વપ્ન દોષ.

(1) વંગ(બંગ) ભસ્મ

બપોરે ભોજન બાદ ૧ મગના દાણા જેટલી ભસ્મ મધ સાથે ચાટવી.

રાતે ભોજન બાદ ૧ મગના દાણા જેટલી ભસ્મ મધ સાથે ચાટવી.

44 પુરુષ માં ધ્વજ ભંગ – ઉત્થાનનો અભાવ – નપુંસક્તા .

(1) લક્ષ્મી વિલાસ રસ (નારદીય)

સવારે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

બપોરે ભોજન બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

રાત્રે ભોજન બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(2) પુષ્પધન્વારસ

સવારે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી ચાવી જવી અને પછી ૧ કપ દુધ પીવું.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી ચાવી જવી અને પછી ૧ કપ દુધ પીવું.

45 પુરુષઇન્દ્રિયનો અલ્પ વિકાસ .

(1) શ્રી ગોપાલ તેલ.

સવારે તથા રાત્રે હળવે હાથે માલીસ કરવું.

46 લોહી માં ઓછું હિમોગ્લોબિન

(1) લોહાસવ .

બપોરે	ભોજન બાદ ૪ ચમચી પીવું.
રાત્રે	ભોજન બાદ ૪ ચમચી પીવું.

47 લોહીનું ઊંચું દબાણ – હાઇ બી.પી.

(1) પ્રભાકર વટી

સવારે	નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.
સાંજે	નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

48 લોહીનું નીચું દબાણ . લો બી.પી.

(1) પુનર્નવા મણ્ડુર

સવારે	નાસ્તા બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.
બપોરે	ભોજન બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.
રાત્રે	ભોજન બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

49 લોહીમાં કોલેસ્ટ્રોલનું પ્રમાણ વધવું.

(1) ત્રિકટુ ચુર્ણ

સવારે	નાસ્તા બાદ ૧ ચમચી ચુર્ણ પાણી સાથે ફાંકવું.
સાંજે	નાસ્તા બાદ ૧ ચમચી ચુર્ણ પાણી સાથે ફાંકવું.

(2) લસણ + મધ .

સવારે	નાસ્તા બાદ ૧ ચમચી લસણનો રસ + ૨ ચમચી મધ મિક્સ કરીને પીવું.

50 હ્રદયના ધબકારા વધી જવા – ટેકી કાર્ડિયા .

(1) પ્રભાકર વટી

સવારે	નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.
સાંજે	નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(2) લક્ષ્મી વિલાસ રસ (નારદીય)

સવારે	નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.
સાંજે	નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

51 હ્રદયના ધબકારા ઘટી જવા – બ્રેડી કાર્ડિયા .

(1) પુનર્નવા મણ્ડુર

સવારે નાસ્તા બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(2) પ્રભાકર વટી

બપોરે ભોજન બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

સવારે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

52 હૃદયશૂળ- દુખાવો- એંજાઈનલ પેઇન –હૃદયની કોરોનરી આર્ટરીમાં બ્લોકેજ-જેમાં બાયપાસ સર્જરી ની જરૂરિયાત ઊભી થાય છે.

(1) ચિન્તામણી રસ.

સવારે નાસ્તા બાદ ૧ ગોળી વાટી ને મધ સાથે ચાટવી.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૧ ગોળી વાટી ને મધ સાથે ચાટવી.

(2) પ્રભાકર વટી

સવારે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(3) લસણ + મધ

સવારે નાસ્તા બાદ ૧ ચમચી લસણ નો રસ+૨ ચમચી મધ મિક્સ કરીને પીવું.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૧ ચમચી લસણ નો રસ+૨ ચમચી મધ મિક્સ કરીને પીવું.

53 હૃદયના માઇટ્રલ વાલ્વ , પલ્મોનરી વાલ્વ વિગેરે વાલ્વમાં ખામી.

(1) ચિંન્તામણી રસ.

સવારે નાસ્તા બાદ ૧ ગોળી વાટીને મધ સાથે ચાટવી.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૧ ગોળી વાટીને મધ સાથે ચાટવી.

(2) પ્રભાકર વટી

સવારે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(3) નવજીવન રસ

સવારે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી વાટીને મધ સાથે ચાટવી.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી વાટીને મધ સાથે ચાટવી.

(4) લસણ + મધ

સવારે નાસ્તા બાદ ૧ ચમચી લસણ નો રસ+૨ ચમચી મધ મિક્સ કરીનેપીવો.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૧ ચમચી લસણ નો રસ+૨ ચમચી મધ મિક્સ કરીનેપીવો.

54 હૃદયના ડાબા ક્ષેપક - લેફ્ટ વેંટ્રીકલની નબળી કામગીરી – પમ્પીંગ ઓછું થવું . શ્વાસ ચઢવો – શરીરમાં પુરતાં પ્રમાણ માં લોહી ન પહોચવું.

હૃદયના ડાબા ક્ષેપકની પમ્પીંગ કામગીરી ટકાવારીમાં દર્શાવવામાં આવે છે . દાખલા તરીકે પમ્પીંગ કામગીરી ૫૦ ટકા હોયતો રિપોર્ટમાં Left ventrical Ejection Fraction 50% લખવામાં આવે છે. ટુંકાણમાં LVEF----- 50% . આ રોગમાં દર્દી એ સંપુર્ણ આરામ કરવો ખૂબજ આવશ્યક છે.

(1) ચિન્તામણી રસ.

સવારે	નાસ્તા બાદ ૧ ગોળી વાટીને મધ સાથે ચાટવું.
સાંજે	નાસ્તા બાદ ૧ ગોળી વાટીને મધ સાથે ચાટવું.

(2) પ્રભાકર વટી

સવારે	નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.
સાંજે	નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(3) પુનર્નવા મણ્ડુર.

સવારે	નાસ્તા બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.
બપોરે	ભોજન બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.
રાત્રે	ભોજન બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(4) લસણ + મધ .

સવારે	નાસ્તા બાદ ૧ ચમચી લસણ નો રસ + ૨ ચમચી મધ મિક્સ કરીને ચાટવું.
સાંજે	નાસ્તા બાદ ૧ ચમચી લસણ નો રસ + ૨ ચમચી મધ મિક્સ કરીને ચાટવું.

55 હૃદય પહોળું થઈ જવું.

(1) પુનર્નવા મણ્ડુર

સવારે	નાસ્તા બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.
બપોરે	ભોજન બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.
રાત્રે	ભોજન બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(2) પ્રભાકરવટી .

સવારે	નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.
સાંજે	નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(3) લસણ + મધ .

સવારે	નાસ્તા બાદ ૧ ચમચી લસણ નો રસ + ૨ ચમચી મધ મિક્સ કરીને ચાટવું.
સાંજે	નાસ્તા બાદ ૧ ચમચી લસણ નો રસ + ૨ ચમચી મધ મિક્સ કરીને ચાટવું.

56 હ્રદયના અનિયમિત ધબકારા .

(1) પ્રભાકરવટી .

સવારે નાસ્તા બાદ ૧ ગોળી વાટીને મધ સાથે ગળવી .

સાંજે નાસ્તા બાદ ૧ ગોળી વાટીને મધ સાથે ગળવી .

(2) લસણ + મધ .

સવારે નાસ્તા બાદ ૧ ચમચી લસણ નો રસ + ૨ ચમચી મધ મિક્સ કરીને ચાટવું.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૧ ચમચી લસણ નો રસ + ૨ ચમચી મધ મિક્સ કરીને ચાટવું.

57એનીમિયા – શરીરમાં લોહીની ઓછપ

(1) કાસિસ ભસ્મ .

સવારે નાસ્તા બાદ ૧ ચણા જેટલી ભસ્મ મધ સાથે ચાટવી.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૧ ચણા જેટલી ભસ્મ મધ સાથે ચાટવી.

(2) સુવર્ણમાક્ષિક ભસ્મ .

બપોરે ભોજન બાદ ૧ ચણા જેટલી ભસ્મ મધ સાથે ચાટવી.

રાત્રે ભોજન બાદ ૧ ચણા જેટલી ભસ્મ મધ સાથે ચાટવી.

58 લોહીમાં યુરીક એસિડનું પ્રમાણ વધી જવું. --- ગાઉટ રોગ.

(1) સિંહ્નાદ ગુગળ

સવારે નાસ્તા બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

બપોરે ભોજન બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

રાત્રે ભોજન બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(2)

લક્ષ્મી વિલાસ રસ (નારદીય)

સવારે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

બપોરે ભોજન બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

રાત્રે ભોજન બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(3) અપામાર્ગ ક્ષાર

સવારે નાસ્તા બાદ ૧ ચણા જેટલો ક્ષાર મધ સાથે ચાટવો.

બપોરે ભોજન બાદ ૧ ચણા જેટલો ક્ષાર મધ સાથે ચાટવો.

રાત્રે ભોજન બાદ ૧ ચણા જેટલો ક્ષાર મધ સાથે ચાટવો.

(4) કાચા બટાકાનો રસ.

જો દર્દી ને ડાયાબીટીસ ન હોય તો બટાકાનો રસ સવારે નાસ્તા બાદ ૨ નંગ મધ્યમ સાઇઝ ના કાચા બટાકાને ધોઈને છાલ સહિત છીણીને તેને કપડામાં દાબીને જે રસ નીકળે તે અડધા કપ પાણીમાં નાંખીને પીવો.

બપોરે ભોજન બાદ ઉપર મુજબ.

રાત્રે ભોજન બાદ ઉપર મુજબ.

59 લોહી પાતળું રાખવા માટે .

(1) ત્રિકટું ચુર્ણ

સવારે નાસ્તા બાદ ૧ ચમચી ચુર્ણ પાણી સાથે ફાંકવું.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૧ ચમચી ચુર્ણ પાણી સાથે ફાંકવું.

(2) લસણ + મધ

સવારે નાસ્તા બાદ ૧ ચમચી લસણનો રસ+૨ ચમચી મધ મિક્સ કરીને પીવું.

60 લોહીમાં સેપ્ટીક થઈ જવું. – સેપ્ટીસીમીયા

(1) ગળો ઘનવટી .

સવારે નાસ્તા બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

બપોરે ભોજન બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

રાત્રે ભોજન બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(2) મલ્લસિંદુર

સવારે નાસ્તા બાદ ૧ મગ ના દાણા જેટલી ભસ્મ મધ સાથે મિક્સ કરી ને ચાટવી.

બપોરે ભોજન બાદ ૧ મગ ના દાણા જેટલી ભસ્મ મધ સાથે મિક્સ કરી ને ચાટવી.

રાત્રે ભોજન બાદ ૧ મગ ના દાણા જેટલી ભસ્મ મધ સાથે મિક્સ કરી ને ચાટવી.

(3) ત્રિફળા ગુગળ

સવારે નાસ્તા બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

બપોરે ભોજન બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

રાત્રે ભોજન બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

61 શરદી-વારંવાર છીંક આવવી-એલર્જીક શરદી-એલર્જીક રાઇનાઈટીસ

(1) કંટકારિ અવલેહ .

સવારે નાસ્તા બાદ ૧ ચમચી અવલેહ પીવો.

બપોરે ભોજન બાદ ૧ ચમચી અવલેહ પીવો.

રાત્રે ભોજન બાદ ૧ ચમચી અવલેહ પીવો.

(2) ત્રિકટુ ચુર્ણ .

સવારે નાસ્તા બાદ ૧ ચમચી ચુર્ણ પાણી સાથે ફાંકવું.

બપોરે ભોજન બાદ ૧ ચમચી ચુર્ણ પાણી સાથે ફાંકવું.

રાત્રે ભોજન બાદ ૧ ચમચી ચુર્ણ પાણી સાથે ફાંકવું.

(3) લસણ + મધ

સવારે નાસ્તા બાદ ૧ ચમચી લસણ નો રસ+૨ ચમચી મધ મિક્સ કરીને પીવું.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૧ ચમચી લસણ નો રસ+૨ ચમચી મધ મિક્સ કરીને પીવું.

62 ખાંસી – સૂકી ખાંસી અથવા કફ યુક્ત ખાંસી , અસાધ્ય ખાંસી , એલર્જીક બ્રોંકાઈટીસ તથા ઊંટાટીયું ખાંસી – વુફિંગ કફ.

(1) કંટકારી અવલેહ

સવારે નાસ્તા બાદ ૧ ચમચી અવલેહ પીવો.

બપોરે ભોજન બાદ ૧ ચમચી અવલેહ પીવો.

રાત્રે ભોજન બાદ ૧ ચમચી અવલેહ પીવો.

(2) ત્રિકટું ચુર્ણ

સવારે નાસ્તા બાદ ૧ ચમચી ચુર્ણ પાણી સાથે ફાંકવું.

બપોરે નાસ્તા બાદ ૧ ચમચી ચુર્ણ પાણી સાથે ફાંકવું.

રાત્રે નાસ્તા બાદ ૧ ચમચી ચુર્ણ પાણી સાથે ફાંકવું.

(3) લસણ + મધ

સવારે નાસ્તાબાદ ૧ ચમચી લસણનો રસ + ૨ ચમચી મધ મિક્સ કરીને પીવું.

સાંજે નાસ્તાબાદ ૧ ચમચી લસણનો રસ + ૨ ચમચી મધ મિક્સ કરીને પીવું.

(4) હળદર + ઘી

અડધી ચમચી હળદર પાવડરમાં થોડા ટીપાં ઘી નાંખીને મસળી લેવું. આને બાળીને તેનો ધૂમાડો નાકની નજીક રાખીને શ્વાસમાં લેવાથી થોડી વારમાંજ ખાંસી બંધ થઈ જાય છે.

63 દમ – શ્વાસ – અસ્થમા – એલર્જીક બ્રોંકાઈટીસ જેને માટે પંપ લેવો પડતો હોય છે.

(1) કનકાસવ

સવારે નાસ્તા બાદ ૪ ચમચી કનકાસવ + ૪ ચમચી પાણી નાંખીને પીવું.

બપોરે ભોજન બાદ ૪ ચમચી કનકાસવ + ૪ ચમચી પાણી નાંખીને પીવું.

રાત્રે ભોજન બાદ ૪ ચમચી કનકાસવ + ૪ ચમચી પાણી નાંખીને પીવું.

(2) કંટકારિ અવલેહ

સવારે નાસ્તા બાદ ૧ ચમચી અવલેહ પીવો.

બપોરે ભોજન બાદ ૧ ચમચી અવલેહ પીવો.

રાત્રે ભોજન બાદ ૧ ચમચી અવલેહ પીવો.

(3) ત્રિકટુ ચુર્ણ

સવારે નાસ્તા બાદ ૧ ચમચી ચુર્ણ પાણી સાથે ફાંકવું.

બપોરે ભોજન બાદ ૧ ચમચી ચુર્ણ પાણી સાથે ફાંકવું.

રાત્રે ભોજન બાદ ૧ ચમચી ચુર્ણ પાણી સાથે ફાંકવું.

(4) લસણ + મધ.

સવારે નાસ્તાબાદ ૧ ચમચી લસણનો રસ + ૨ ચમચી મધ મિક્સ કરીને પીવું.
સાંજે નાસ્તાબાદ ૧ ચમચી લસણનો રસ + ૨ ચમચી મધ મિક્સ કરીને પીવું.

64 ક્ષય - ટી.બી .

(1) ગળો ઘનવટી .

સવારે નાસ્તા બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.
બપોરે ભોજન બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.
રાત્રે ભોજન બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(2) લસણ + મધ .

સવારે નાસ્તા બાદ ૧ ચમચી લસણનો રસ+ ૨ ચમચી મધ મિક્સ કરીને પીવું.
સાંજે નાસ્તા બાદ ૧ ચમચી લસણનો રસ+ ૨ ચમચી મધ મિક્સ કરીને પીવું.

65 પ્લુરસી- ફેફસાનાં આવરણમાં જલસંચય.

(1) પુનર્નવા મણ્ડુર.

સવારે નાસ્તા બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.
બપોરે ભોજન બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.
રાત્રે ભોજન બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

66 સાયનસ –Sinusitis.

(1) કાંચનાર ગુગળ

સવારે નાસ્તા બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.
બપોરે ભોજન બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.
રાત્રે ભોજન બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(2) પુનર્નવા મણ્ડુર.

સવારે નાસ્તા બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.
બપોરે ભોજન બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.
રાત્રે ભોજન બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(3) અણુતેલ

રાત્રે સૂતી વખતે બન્ને નસકોરામાં પાંચ પાંચ ટીપાં નાંખવા .

67 નાકમાં મસા – પોલીપ્સ .

(1) ક્ષાર તેલ

સવારે રૂ વાળી સળીને ક્ષારતેલમાં ભીંજાવીને નાકના મસા (પોલીપ્સ) ઉપર ફેરવવી.
બપોરે ઉપર મુજબ કરવું.
રાત્રે ઉપર મુજબ કરવું.

નોંધ :- ક્ષાર તેલ કાનની દવા છે પરંતુ નાકના મસા માટે પણ અકસીર છે.

68 નાકનાં નસકોરાં બોલવા .

(1) ષડબિંદુ તેલ

રાતે　　સુતી વખતે ષડબિંદુ તેલનાં છ છ ટીપાં બન્ને નસકોરમાં નાંખવા .

69 શિરદર્દ-માથાનો દુખાવો-માઇગ્રેન-આધાશીશી વિગેરે ૧૧ જાતના શિરદર્દ-

(1) શિર શૂલાદિ વજ્ર રસ.

સવારે　　નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

બપોરે　　ભોજન બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(2) ષડબિન્દુ રાત્રૈલ　　ભોજન બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

રાત્રે　　સૂતી વખતે બંને નસકોરાંમાં ૬ ટીપાં નાખવાં.

70 ચક્કર આવવા – વર્ટીગો.

(1) સુવર્ણમાક્ષિક ભસ્મ.

સવારે　　નાસ્તા બાદ ૧ ચણા જેટલી ભસ્મ મધ સાથે ચાટવી.

સાંજે　　નાસ્તા બાદ ૧ ચણા જેટલી ભસ્મ મધ સાથે ચાટવી.

(2) શિર શૂલાદિ વજ્ર રસ.

સવારે　　નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

બપોરે　　ભોજન બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

રાત્રે　　ભોજન બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(3) ષડબિન્દુ તેલ

રાત્રે　　સૂતી વખતે બંને નસકોરમાં ૬ ટીપાં નાખવાં.

71 મંદબુધ્ધિ – મગજનો અલ્પ વિકાસ – મેન્ટલી રીટાર્ડેડ ચાઇલ્ડ.

(1) ચતુર્ભુજ રસ

સવારે　　નાસ્તા બાદ ૧ ગોળી વાટીને મધ સાથે ચાટવી.

(2) એકાંગવીર રસ.

સવારે　　નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી. અથવા વાટીને મધ સાથે ચાટવી.

સાંજે　　નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી. અથવા વાટીને મધ સાથે ચાટવી.

(3) ઘોડાવજ ચુર્ણ

સવારે　　નાસ્તા બાદ ૧ ચણા જેટલું ચુર્ણ મધ સાથે ચાટવું.

સાંજે　　નાસ્તા બાદ ૧ ચણા જેટલું ચુર્ણ મધ સાથે ચાટવું.

(4) માંસ્યાદિ કષાય .

રાત્રે　　સૂતીવખતે ૨ ચમચી દવા + ૮ ચમચી હુંફાળું પાણી મિક્સ કરીને પીવું.

72 બહેરા મૂંગાપણું.

(1) ચતુર્ભુજ રસ

સવારે નાસ્તા બાદ ૧ ગોળી વાટીને મધ સાથે ચાટવી.

(2) લક્ષ્મી વિલાસ રસ (નારદીય)

સવારે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

બપોરે ભોજન બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

રાત્રે ભોજન બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(3) સારિવાદિ વટી.

સવારે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(4) ક્ષાર તેલ .

રોજ રાત્રે એક કાનમાં ૫ ટીપાં નાખવાં અને બીજા દિવસે બીજા કાનમાં ૫ ટીપાં નાખવાં .

(5) એકાંગવીર રસ.

સવારે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

73 સેરીબ્રલ પાલ્સી.

(1) ચતુર્ભુજ રસ

સવારે નાસ્તા બાદ ૧ ગોળી વાટીને મધ સાથે ચાટવી.

(2) એકાંગવીર રસ.

સવારે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(3) સંજીવની વટી .

સવારે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(4) ઘોડાવજ ચુર્ણ.

સવારે નાસ્તા બાદ ૧ ચણા જેટલું ચુર્ણ મધ સાથે ચાટવું.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૧ ચણા જેટલું ચુર્ણ મધ સાથે ચાટવું.

(5) માંસ્યાદિ કષાય.

રાત્રે સૂતી વખતે ૨ ચમચી દવા + ૮ ચમચી હુફળું પાણી મિક્સ કરીને પીવું.

(6) મહામાંસ તેલ

સવારે તથા સાંજે માલીસ કરવું.

74 વાઇ – મૃગી – એપીલેપ્સી.

(1) એકાંગવીર રસ.

સવારે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(2) સંજીવની વટી .

સવારે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(3) ઘોડાવજ ચુર્ણ.

સવારે નાસ્તા બાદ ૧ ચણા જેટલું ચુર્ણ મધ સાથે ચાટવું.

(4) માંસ્યાદિક્વાથ.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૧ ચણા જેટલું ચુર્ણ મધ સાથે ચાટવું.

રાત્રે સૂતી વખતે ૨ ચમચી દવા + ૮ ચમચી હુંફાળું પાણી મિક્સ કરીને પીવું.

75 સ્ત્રીઓમાં થતો હિસ્ટેરિયા- અપતંત્રક રોગ.

(1) મલ્લસિંદુર

સવારે નાસ્તા બાદ ૧ મગના દાણા જેટલી ભસ્મ મધ સાથે ચાટવી.

સાંજે ભોજન બાદ ૧ મગના દાણા જેટલી ભસ્મ મધ સાથે ચાટવી.

(2) અપતંત્રકારીવટી.

સવારે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

બપોરે ભોજન બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

રાત્રે ભોજન બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

76 લકવો – પક્ષાઘાત – પેરાલીસીસ, આખા શરીરનો લકવો, એક બાજુનો લકવો , - અર્ધાંગ , મોં, ચેહરા નો લકવો, - ફેસીયલ પેરાલીસીસ , વાચા જતી રહેવી વિગેરે.

(1) મલ્લસિંદુર.

સવારે નાસ્તા બાદ ૧ મગના દાણા જેટલી ભસ્મ મધ સાથે ચાટવી.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૧ મગના દાણા જેટલી ભસ્મ મધ સાથે ચાટવી.

(2) એકાંગવીર રસ.

સવારે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(3) સંજીવની વટી .

સવારે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(4) ઘોડાવજ ચુર્ણ.

સવારે નાસ્તા બાદ ૧ ચણા જેટલું ચુર્ણ મધ સાથે ચાટવું.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૧ ચણા જેટલું ચુર્ણ મધ સાથે ચાટવું.

(5) પ્રસારિણી તેલ

સવારે હળવે હાથે માલીસ કરવું.

સાંજે હળવે હાથે માલીસ કરવું.

નોંધ:- જો શક્ય હોય તો રોજ સવારે નાસ્તા બાદ ૧ ચમચી દિવેલ પીવું.

77 બાળલકવો – પોલિયો.

(1) યોગેન્દ્ર રસ

સવારે નાસ્તા બાદ ૧ ગોળી વાટીને મધ સાથે ગળવી.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૧ ગોળી વાટીને મધ સાથે ગળવી.

(2) એકાંગવીર રસ.

સવારે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(3) સંજીવની વટી .

સવારે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(4) ઘોડાવજ ચુર્ણ.

સવારે નાસ્તા બાદ ૧ ચણા જેટલું ચુર્ણ મધ સાથે ચાટવું.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૧ ચણા જેટલું ચુર્ણ મધ સાથે ચાટવું.

(5) મહામાંષ તેલ

સવારે રેતીનો સેક કર્યા બાદ માલીસ .

સાંજે રેતીનો સેક કર્યા બાદ માલીસ .

78 કંપવાત – પાર્કિંસન્સ ડીસીઝ તેમજ સાદો કંપવાત.

(1) ચતુર્ભુજ રસ

સવારે નાસ્તા બાદ ૧ ગોળી વાટીને મધ સાથે ચાટવી.

(2) એકાંગવીર રસ.

સવારે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(3) સંજીવની વટી .

સવારે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(4) ઘોડાવજ ચુર્ણ.

સવારે નાસ્તા બાદ ૧ ચણા જેટલું ચુર્ણ મધ સાથે ચાટવું.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૧ ચણા જેટલું ચુર્ણ મધ સાથે ચાટવું.

(5) માંસ્યાદિ કષાય.

રાત્રે સૂતીવખતે ૨ ચમચી દવા + ૮ ચમચી હુંફાળું પાણી મિક્સ કરીને પીવું.

(6) કૌચા ચુર્ણ (કૌચા ને સંસ્કૃતમાં કપિકરછું કહે છે.

સવારે નાસ્તા બાદ ૨ ચમચી ચુર્ણ પાણી સાથે ફાંકવું.

બપોરે ભોજન બાદ ૨ ચમચી ચુર્ણ પાણી સાથે ફાંકવું.

રાત્રે ભોજન બાદ ૨ ચમચી ચુર્ણ પાણી સાથે ફાંકવું.

અથવા

કૌચા ટીકડી – કૌચા ઘનવટી (કપિકરછુ ઘનવટી)

સવારે નાસ્તા બાદ ૪ ગોળી / ઘનવટી પાણી સાથે ગળવી.

બપોરે ભોજન બાદ ૪ ગોળી / ઘનવટી પાણી સાથે ગળવી.

રાત્રે ભોજન બાદ ૪ ગોળી / ઘનવટી પાણી સાથે ગળવી.

અથવા

કૌચા (કપિકરછુ) કેપ્સ્યૂલ.

સવારે ૨ કેપ્સ્યુલ પાણી સાથે ગળવી.

બપોરે ૨ કેપ્સ્યુલ પાણી સાથે ગળવી.

રાત્રે ૨ કેપ્સ્યુલ પાણી સાથે ગળવી.

નોંધ:- કંપવાત – પાર્કિન્સન્સના ઇલાજમાં ડોપામિન વપરાય છે. કૌચામાં લિવોડોપા છે. જેનું શરીર માં પાચન થાય ત્યારે લિવોડોપામાંથી ડોપામીનમાં રૂપાંતર થાય છે. એટ્લે કૌચાના ઉપયોગ થી પાર્કિન્સન્સ માં સારી રાહત થઈ શકે છે.

79 ડિપ્રેશન – વિચારવાયું – મન ઉદાસ રહે.

(1) એકાંગવીર રસ.

સવારે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(2) ઘોડાવજ ચુર્ણ.

સવારે નાસ્તા બાદ ૧ ચણા જેટલું ચુર્ણ મધ સાથે ચાટવું.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૧ ચણા જેટલું ચુર્ણ મધ સાથે ચાટવું.

(3) માંસ્યાદિ કષાય.

રાત્રે સૂતી વખતે ૨ ચમચી દવા + ૮ ચમચી હુંફાળું પાણી મિક્સ કરીને પીવું.

80 ખાલી ચઢવી- અંગ સુન્ન થવું. – નસ ખેંચાઇ જવી.

(1) એકાંગવીર રસ.

સવારે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(2) પ્રભાકર વટી .

સવારે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

81 બ્રેઇન સ્ટ્રોક

(1) ચતુર્ભુજ રસ

સવારે નાસ્તા બાદ ૧ ગોળી વાટીને મધ સાથે ચાટવી.

(2) એકાંગવીર રસ.

સવારે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(3) પુનર્નવા મણ્ડુર.

સવારે નાસ્તા બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

બપોરે ભોજન બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

રાત્રે ભોજન બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(4) માંસ્યાદિ કષાય.

રાત્રે સૂતી વખતે ૨ ચમચી દવા + ૮ ચમચી હુંફાળું પાણી મિક્સ કરીને પીવું.

(5) લસણ + મધ

સવારે નાસ્તાબાદ ૧ ચમચી લસણનો રસ + ૨ ચમચી મધ મિક્સ કરીને પીવું.

સાંજે નાસ્તાબાદ ૧ ચમચી લસણનો રસ + ૨ ચમચી મધ મિક્સ કરીને પીવું.

82 અનિદ્રા – ઊંઘ ન આવવી

(1) માંસ્યાદિ કષાય.

રાત્રે સૂતીવખતે ૨ ચમચી દવા + ૮ ચમચી હુંફાળું પાણી મિક્સ કરીને પીવું.

83 આમવાત – રૂમેટિક આર્થ્રાઇટીસ- સાંધા જકડાઈ જવા - સ્ટીફનેસ – હલનચલન માં તકલીફ .

(1) સિંહ્નાદ ગુગળ

સવારે નાસ્તા બાદ ૩ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૩ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(2) ત્રયોદશાંગ ગુગળ

સવારે નાસ્તા બાદ ૩ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૩ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(3) પુનર્નવા મણ્ડુર.

સવારે નાસ્તા બાદ 4 ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

બપોરે ભોજન બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

રાત્રે ભોજન બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(4) અપામાર્ગ ક્ષાર .

સવારે   ૧ ચણા જેટલો ક્ષાર મધ સાથે ચાટવો.
સાંજે   ૧ ચણા જેટલો ક્ષાર મધ સાથે ચાટવો.

(5) વિષગર્ભ તેલ

સવારે   રેતીનો સેક કર્યા બાદ હળવે હાથે માલીસ કરવું.
સાંજે   રેતીનો સેક કર્યા બાદ હળવે હાથે માલીસ કરવું.

84 સંધિવા-ઓસ્ટીયો આર્થાઈટિસ- સાંધામાં ઘસારો ઢાંકણી ઘસાઈ જવી – હલનચલન માં અસહ્ય દુખાવો.

(1) લાક્ષાદિ ગુગળ

સવારે   નાસ્તા બાદ ૩ ગોળી પાણી સાથે ગળવી
બપોરે   ભોજન બાદ ૩ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.
રાત્રે   ભોજન બાદ ૩ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(2) ત્રયોદશાંગ ગુગળ

સવારે   નાસ્તા બાદ ૩ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.
સાંજે   નાસ્તા બાદ ૩ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(3) પુનર્નવા મણ્ડુર.

સવારે   નાસ્તા બાદ 4 ગોળી પાણી સાથે ગળવી.
બપોરે   ભોજન બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.
રાત્રે   ભોજન બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(4) વિષગર્ભ તેલ

સવારે   રેતીનો સેક કર્યા બાદ હળવે હાથે માલીસ કરવું.
સાંજે   રેતીનો સેક કર્યા બાદ હળવે હાથે માલીસ કરવું.

85 ગરદન , પીઠ તથા કમરના મણકા ની ગાદી ઘસાઈ જવી.

(1) લાક્ષાદિ ગુગળ

સવારે   નાસ્તા બાદ ૩ ગોળી પાણી સાથે ગળવી
બપોરે   ભોજન બાદ ૩ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.
રાત્રે   ભોજન બાદ ૩ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(2) ત્રયોદશાંગ ગુગળ

સવારે   નાસ્તા બાદ ૩ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.
સાંજે   નાસ્તા બાદ ૩ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(3) એકાંગવીર રસ.

સવારે   નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.
સાંજે   નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(4) પુનર્નવા મણ્ડુર.

સવારે   નાસ્તા બાદ 4 ગોળી પાણી સાથે ગળવી.
બપોરે   ભોજન બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

રાત્રે ભોજન બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(5) વિષગર્ભ તેલ

સવારે રેતીનો સેક કર્યા બાદ હળવે હાથે માલીસ કરવું.

સાંજે રેતીનો સેક કર્યા બાદ હળવે હાથે માલીસ કરવું.

86 રાંઝણ – ગૃધ્રસી- સાયેટીકા.

(1) એકાંગવીર રસ.

સવારે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(2) સંજીવની વટી .

સવારે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(3) વિષગર્ભ તેલ

સવારે રેતીનો સેક કર્યા બાદ હળવે હાથે માલીસ કરવું.

સાંજે રેતીનો સેક કર્યા બાદ હળવે હાથે માલીસ કરવું.

87 અસ્થિભંગ-હાડકું તૂટવું-ફ્રેકચર તથા હાડકમાં તડપડવી- ક્રેકપડવી.

તૂટેલું હાડકું સેટ કરાવ્યા બાદ નીચે મુજબ ઉપચાર કરવો.

(1) લાક્ષાદિ ગુગળ

સવારે નાસ્તા બાદ ૩ ગોળી પાણી સાથે ગળવી

બપોરે ભોજન બાદ ૩ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

રાત્રે ભોજન બાદ ૩ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(2) પુનર્નવા મણ્ડુર.

સવારે નાસ્તા બાદ 4 ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

બપોરે ભોજન બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

રાત્રે ભોજન બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

88 હાડકામાંથી પરૂ નીકળવું.

(1) મલ્લસિંદુર

સવારે નાસ્તા બાદ ૧ મગના દાણા જેટલી ભસ્મ મધ સાથે ચાટવી.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૧ મગના દાણા જેટલી ભસ્મ મધ સાથે ચાટવી.

(2) ત્રિફલા ગુગળ

સવારે નાસ્તા બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

બપોરે નાસ્તા બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

રાત્રે નાસ્તા બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(3) પારદાદિ મલમ.

સવારે તથા સાંજે હળવા હાથે અને ખૂબજ ઓછ પ્રમાણ માં મલમ ચોપડવો.

89 હાડકાંનો ક્ષય – બોન ટીબી .

(1) પ્રવાલ ભસ્મ .

સવારે નાસ્તા બાદ ૧ ચણા જેટલી ભસ્મ મધ સાથે ચાટવી.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૧ ચણા જેટલી ભસ્મ મધ સાથે ચાટવી.

(2) લાક્ષાદિ ગુગળ

સવારે નાસ્તા બાદ ૩ ગોળી પાણી સાથે ગળવી

બપોરે ભોજન બાદ ૩ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

રાત્રે ભોજન બાદ ૩ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(3) લસણ + મધ

સવારે નાસ્તા બાદ ૧ ચમચી લસણ નો રસ+૨ ચમચી મધ મિક્સ કરીને પીવું.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૧ ચમચી લસણ નો રસ+૨ ચમચી મધ મિક્સ કરીને પીવું.

90 હાથ-પગ ની આંગળીઓ વાંકી વળી જવી.

(1) રસ માણિક્ય (ભસ્મ)

સવારે નાસ્તા બાદ ૧ મગ ના દાણા જેટલી ભસ્મ મધ સાથે મિક્સ કરીને ચાટવી.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૧ મગ ના દાણા જેટલી ભસ્મ મધ સાથે મિક્સ કરીને ચાટવી.

(2) એકાંગવીર રસ.

સવારે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(3) સંજીવની વટી .

સવારે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(4) પ્રસારિણી તેલ

સવારે રેતીનો સેક કર્યા બાદ હળવે હાથે માલીસ કરવું.

સાંજે રેતીનો સેક કર્યા બાદ હળવે હાથે માલીસ કરવું.

91 ચેહરા ઉપરના ખીલ – કાળા ડાઘ, ખીલ અથવા ખીલ જેવી ફોડલીમાંથી પરૂ નીકળવું.

(1) ગંધક રસાયન.

સવારે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળી ને ગળ્યું દૂધ પીવું.

રાત્રે ભોજન બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળી ને ગળ્યું દૂધ પીવું.

નોંધ:- ખાંડ નાંખેલ દૂધ પીવું અનિવાર્ય છે.

(2) સારીવાધ્યાસવ.

સવારે નાસ્તા બાદ ૪ ચમચી દવા પીવી.

બપોરે ભોજન બાદ ૪ ચમચી દવા પીવી.

રાત્રે ભોજન બાદ ૪ ચમચી દવા પીવી.

92 ખસ ખરજવું .

(1) પારદાદિ મલમ

સવારે તથા સાંજે હળવા હાથે અને ખૂબજ ઓછા પ્રમાણ માં મલમ ચોપડવો.

ઘસવાનું નથી.

(2) સારીવાધ્યાસવ.

સવારે નાસ્તા બાદ ૪ ચમચી દવા પીવી.

બપોરે ભોજન બાદ ૪ ચમચી દવા પીવી.

રાત્રે ભોજન બાદ ૪ ચમચી દવા પીવી.

93 શિળસ- શિતપિત્ત- અર્ટીકારીયા- એલર્જી

(1) ગંધક રસાયન.

સવારે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળી ને ગળ્યું દૂધ પીવું.

રાત્રે ભોજન બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળી ને ગળ્યું દૂધ પીવું.

નોંધ:- ખાંડ નાંખેલ દૂધ પીવું અનિવાર્ય છે.

(2) સારીવાધ્યાસવ.

સવારે નાસ્તા બાદ ૪ ચમચી દવા પીવી.

બપોરે ભોજન બાદ ૪ ચમચી દવા પીવી.

રાત્રે ભોજન બાદ ૪ ચમચી દવા પીવી.

(3) મરિચ્યાદિ તેલ

સવારે , બપોરે , રાત્રે હળવે હાથે ચોપડવું.

(4) ગોળ + અજમો .

સવારે નાસ્તા બાદ ૧ ચમચી દળેલો અજમો + ૧ ચમચી ગોળ મિક્સ કરીને ખાવું.

સાંજે નાસ્તાબાદ ૧ ચમચી લસણનો રસ + ૨ ચમચી મધ મિક્સ કરીને ખાવું.

94 મંડળ કુષ્ઠ – સોરીયાસીસ.

(1) મલ્લસિંદુર

સવારે નાસ્તા બાદ ૧ મગના દાણા જેટલી ભસ્મ મધ સાથે ચાટવી.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૧ મગના દાણા જેટલી ભસ્મ મધ સાથે ચાટવી.

(2) સંજીવની વટી .

સવારે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(3) પારદાદિ મલમ

સવારે તથા સાંજે હળવા હાથે અને ખૂબજ ઓછા પ્રમાણ માં મલમ ચોપડવો.

ઘસવાનું નથી.

(4) લસણ + મધ

સવારે નાસ્તા બાદ ૧ ચમચી લસણ નો રસ+૨ ચમચી મધ મિક્સ કરીને પીવું.

સાંજે   નાસ્તા બાદ ૧ ચમચી લસણ નો રસ+૨ ચમચી મધ મિક્સ કરીને પીવું.

95 કુષ્ઠ –શ્વેત કુષ્ઠ – લ્યુકોડર્મા

(1) આરોગ્યવર્ધિની વટી.

સવારે   નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

બપોરે   ભોજન બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

રાત્રે   ભોજન બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(2) સંજીવની વટી

સવારે   નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી

બપોરે   ભોજન બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

રાત્રે   ભોજન બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(3) કુમકુમાદિ તેલ

સવારે   હળવે હાથે માલીસ કરવું અને તડકામાં ૨૦ મિનિટ બેસવું. સૂર્ય પ્રકાશ ન હોય તો વીજળીના ૬૦ વોટના બલ્બ ગોળા સામે ૨ ફૂટના અંતરે ૨૦ મિનિટ બેસવું.

96 વાઢિયાં –તજાગરમી .

(1) જાત્યદિ મલમ.

સવારે તથા રાત્રે ચામડીના કાપામાં જાત્યદિ મલમ પૂરવો.

(2) ઉશિરાસવ

સવારે   નાસ્તા બાદ ૪ ચમચી ઉશિરાસવ પીવો.

સાંજે   નાસ્તા બાદ ૪ ચમચી ઉશિરાસવ પીવો.

97 શ્યામત્વચા

(1) સફેદ મૂસળી

સવારે   નાસ્તા બાદ ૧ ચમચી ચુર્ણ પાણી સાથે ફાંકવું અને ૧ કપ દૂધ પીવું.

રાત્રે   ભોજન બાદ ૧ ચમચી ચુર્ણ પાણી સાથે ફાંકવું અને ૧ કપ દુધ પીવું.

98 ચેહરા ઉપર કાળા ડાઘ અથવા ચેહરો કાળો થઈ ગયો હોય.

(1) કુમકુમાદિ તેલ.

ફક્ત રાત્રે સૂતી વખતે ચેહરા ઉપર હળવે હાથે માલીસ કરવું. સવારે મોં ધોઈ નાખવું

(2) બટાકાં નો રસ

સવારે ૧ નંગ કાચા બટાકાં ને છાલ સહીત છીણીને કપડામાં દાબીને રસ કાઢી લેવો. આ રસને ચેહરા ઉપર અથવા શરીર ઉપરના કોઈ પણ કાળા ડાઘ અથવા કાળી ત્વચા (ચામડી) ઉપર હળવે હાથે ઘસવો. ૧ કલાક પછી ધોઈ શકાશે .

રાત્રે પણ ૧ નંગ કાચા બટાકાં ને છાલ સહીત છીણીને કપડામાં દાબીને રસ કાઢી લેવો. આ રસને ચેહરા ઉપર અથવા શરીર ઉપરના કોઈ પણ કાળા ડાઘ અથવા કાળી ત્વચા (ચામડી) ઉપર હળવે હાથે ઘસવો. ૧ કલાક પછી ધોઈ શકાશે .

99 લેપ્રેસી- રક્તપિત્ત- ગલતકુષ્ઠ.

(1) મલ્લસિંદુર

સવારે નાસ્તા બાદ ૧ મગ ના દાણા જેટલી ભસ્મ મધ સાથે મિક્સ કરી ને ચાટવી.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૧ મગ ના દાણા જેટલી ભસ્મ મધ સાથે મિક્સ કરી ને ચાટવી.

(2) કિશોર ગુગળ

સવારે નાસ્તા બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

બપોરે ભોજન બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

રાત્રે ભોજન બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(3) પારદાદિ મલમ

સવારે તથા સાંજે હળવા હાથે અને ખૂબજ ઓછા પ્રમાણ માં મલમ ચોપડવો. ઘસવાનું નથી.

(4) સારીવાધ્યાસવ.

સવારે નાસ્તા બાદ ૪ ચમચી દવા પીવી.

બપોરે ભોજન બાદ ૪ ચમચી દવા પીવી.

રાત્રે ભોજન બાદ ૪ ચમચી દવા પીવી.

100 શરીર ઉપર મસા – મસી અથવા માંસ વધવું , અધિમાંસ – કિલોઇડ .

(1) ક્ષાર તેલ.(ક્ષાર તેલ કર્ણ રોગની દવા છે પરંતુ મસા- મસીને માટે પણ અકસીર છે.)

સવારે હળવે હાથે ઘસવું અથવા રૂ વાળી સળીને ક્ષાર તેલમાં ભીંજવીને મસા-મસી ઉપર ચોપડવું .

બપોરે હળવે હાથે ઘસવું અથવા રૂ વાળી સળીને ક્ષાર તેલમાં ભીંજવીને મસા-મસી ઉપર ચોપડવું .

રાત્રે હળવે હાથે ઘસવું અથવા રૂ વાળી સળીને ક્ષાર તેલમાં ભીંજવીને મસા-મસી ઉપર ચોપડવું .

101 તાવ – જવર – તમામ પ્રકારના તાવ

(1) ગળો ઘનવટી .

સવારે નાસ્તા બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

બપોરે ભોજન બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

રાત્રે ભોજન બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(2) લક્ષ્મી વિલાસ રસ (નારદીય)

સવારે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

બપોરે ભોજનબાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી .

રાત્રે ભોજનબાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી .

(3) લસણ + મધ .

સવારે નાસ્તા બાદ ૧ ચમચી લસણનો રસ+ ૨ ચમચી મધ મિક્સ કરીને પીવું.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૧ ચમચી લસણનો રસ+ ૨ ચમચી મધ મિક્સ કરીને પીવું.

102 આંખનો મોતિયો – કેટેરેક્ટ

(1) ખાખરાનો અર્ક

સવારે આંખમાં ૩ થી ૫ ટીપાં નાખવાં.

બપોરે આંખમાં ૩ થી ૫ ટીપાં નાખવાં.

રાત્રે આંખમાં ૩ થી ૫ ટીપાં નાખવાં.

નોંધ:- ટીપાં નાખ્યા પછી ૧૦ મિનિટ આંખ બંધ રાખવી.

103 ઝામર – ગ્લુકોમા – આંખમાંથી સતત પાણી ઝરવું , આંખના ગોળામાં પ્રેસર વધવું – ઓપ્ટીકનર્વ ઉપર દબાણ વધવું.

(1) પ્રભાકર વટી

સવારે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી

સાંજે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(2) લક્ષ્મી વિલાસ રસ (નારદીય)

સવારે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી .

104 અડધું દ્રશ્ય દેખાવું – હેમિઓપિયા

(1) ચતુર્ભુજ રસ

સવારે નાસ્તા બાદ ૧ ગોળી વાટી ને મધ સાથે ચાટવી.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૧ ગોળી વાટી ને મધ સાથે ચાટવી.

(2) યશદ ભસ્મ

બપોરે ભોજનબાદ ૧ મગના દાણા જેટલી ભસ્મ મધસાથે મિક્સ કરીને ચાટવી.

રાત્રે ભોજનબાદ ૧ મગના દાણા જેટલી ભસ્મ મધસાથે મિક્સ કરીને ચાટવી.

(3) લક્ષ્મી વિલાસ રસ (નારદીય)

સવારે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી .

105 થાઈરોઈડ

(૧) હાઇપો થાઈરોઈડ માટે કાંચનાર ગુગળ તથા પુનર્નવા મણ્ડુર લેવી.

(૨) હાઇપર થાઈરોઈડ માટે ફક્ત કાંચનાર ગુગળ લેવી.

(1) કાંચનાર ગુગળ .

સવારે નાસ્તા બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.
બપોરે ભોજનબાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.
રાત્રે ભોજનબાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી

(2) પુનર્નવા મણ્ડુર.

સવારે નાસ્તા બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી .
બપોરે ભોજન બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.
રાત્રે ભોજન બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

106 ટોન્સીલ- ગળાના કાકડા ફુલવા

(1) ત્રિફલા ગુગળ

સવારે નાસ્તા બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી .
બપોરે ભોજન બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.
રાત્રે ભોજન બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(2) પુનર્નવા મણ્ડુર.

સવારે નાસ્તા બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી .
બપોરે ભોજન બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.
રાત્રે ભોજન બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

107 ગોઇટર – ગલગ્રંથી – ગળાના આગળના ભાગે ગાંઠ થવી.

(1) કાંચનાર ગુગળ .

સવારે નાસ્તા બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.
બપોરે ભોજનબાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.
રાત્રે ભોજનબાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(2) પુનર્નવા મણ્ડુર.

સવારે નાસ્તા બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી .
બપોરે ભોજન બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.
રાત્રે ભોજન બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(3) નિત્યાનંદ રસ.

સવારે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.
સાંજે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી .

108 માથામાં ટાલ પડવી અથવા ઊંદરી થવી .

(1) ગુંજાદિ તેલ

રોજ રાત્રે હળવે હાથે માથામાં ઘસીને લગાડવું, સવારે ધોઈ નાખવું.

109 યુવાનીમાં વાળ સફેદ –શ્વેત થઈ જવા .

(1) નીમ તેલ

રોજ રાત્રે હળવે હાથે માથામાં ચોપડવું, સવારે ધોઈ નાખવું.

110 વાળ લાંબા કરવા માટે

(1) રોજ રાત્રે કાચી કોબીજ (કેબેજ) પત્તાગોબીનો રસ માથામાં હળવે હાથે ચોપડવો, સવારે ધોઈ નાખવું.

અસાધ્ય રોગો .

111 હિમોફીલીયા.

(1) ઉશીરાસવ

સવારે નાસ્તા બાદ ૪ ચમચી પીવું.
બપોરે ભોજન બાદ ૪ ચમચી પીવું.
રાત્રે ભોજન બાદ ૪ ચમચી પીવું.

(2) પુનર્નવા મણ્ડુર

સવારે નાસ્તા બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.
બપોરે નાસ્તા બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.
રાત્રે ભોજન બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(3) બોલબધ્ધ રસ

સવારે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.
બપોરે ભોજન બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.
રાત્રે ભોજન બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(4) બકરીનું દૂધ

સવારે નાસ્તા બાદ ૧ કપ દૂધ પીવું.
બપોરે ભોજન બાદ ૧ કપ દૂધ પીવું.
રાત્રે ભોજન બાદ ૧ કપ દૂધ પીવું.

(5) ગાયનું ઘી

સવારે નાસ્તા બાદ ૧ ચમચી ગાય નું ઘી દૂધમાં નાંખીને અથવા સીધું પીવું.

નોંધ:- હાલ જે દવા – સારવાર ચાલતી હોય તે ચાલુ રાખીને આ પ્રયોગ કરી શકાય છે. ૧ મહિના સુધી નિયમિત રીતે ઉપરોક્ત પ્રયોગ કરવો. રાહત જણાય –ફરક જણાયતો પ્રયોગ ચાલુ રાખવો.

112 થેલેસેમીયા.

એક આનુવંશિક રોગ જેમાં હિમોગ્લોબિન બનવા માટે જરૂર ઘટકનો અભાવ હોય છે જેથી દર્દીનુ શરીર હિમોગ્લોબિન બનાવી શકતું નથી અને આ કારણોસર દર્દીને બહારથી લોહી નિયમિત સમયાન્તરે આપવું પડતું હોય છે.

આ બાબતે થયેલ સંશોધનોમાં એવું જાણવામાં આવ્યું છે કે થેલેસેમીયા ના દર્દીને તાજા શાકભાજી નો લીલો રસ આપવામાં આવેતો શરીરમાં હિમોગ્લોબિન બનવાની કામગીરી શરૂ થઈ શકે છે. હિમોગ્લોબિનના હેમિન અને શાકભાજી ના લીલા રસ માં રહેલ ક્લોરોફીલ ના રસાયણિક બંધારણમાં સમાનતા છે અને ફરક એટલોજ છે કે હેમીનના રાસાયણિક બંધારણમાં કેન્દ્રમાં લોહતત્વ Fe છે જ્યારે

ક્લોરોફીલના બંધારણમાં કેન્દ્ર માં મેગ્નેસીયમ તત્વ Mg છે . લીલા રસ ને પીવામાં આવે ત્યારે પાચનક્રિયા દરમ્યાન ક્લોરોફીલના બંધારણના કેન્દ્ર માં થી Mg ખસી જાય છે અને Fe તેનું સ્થાન લઈ લે છે. એટલે ક્લોરોફીલ ના બંધારણ ના કેન્દ્ર માં લોહ્તત્વ (Fe) આવવાથી હેમીન બની જાય છે જે હિમોગ્લોબિન બનવા માટે અનિવાર્ય છે. શાકભાજી માં લોહતત્વ Fe હોય છે. એટલે ખૂબજ સહેલાઇથી થેલેસેમીયાના દર્દીના શરીરમાં લોહી બની શકે છે. હાલમાં જે સારવાર ચાલતી હોય તે ચાલુ રાખીને નીચે દર્શાવેલ પ્રયોગ કરવો.

પ્રયોગ .

બજારમાં જે ભાજી મળતી હોય તે -તાંદળજા , પાલક , મેથી , કોથમીર , વિગેરે પસંદ કરી ધોઈને વાટીને ચટણી જેવુ બનાવીને રસ કાઢીને લેવો.

સવારે નાસ્તા બાદ ૨ કપ રસ કાઢીને પીવો.

બપોરે ભોજન બાદ ૨ કપ રસ કાઢીને પીવો.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૨ કપ રસ કાઢીને પીવો.

નોંધ:- ૧ મહિનો પ્રયોગ કર્યા બાદ રાહત જણાય તો , ફરક જણાય તો પ્રયોગ ચાલુ રાખવો.

113 મસ્ક્યુલર ડિસ્ટ્રોફી

(1) એકાંગવીર રસ.

સવારે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(2) પુનર્નવા મણ્ડુર

સવારે નાસ્તા બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

બપોરે નાસ્તા બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

રાત્રે ભોજન બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(3) મહામાંષ તેલ

સવારે હળવે હાથે માલીસ કરવું.

સાંજે હળવે હાથે માલીસ કરવું.

(4) ત્રયોદશાંગ ગુગળ

સવારે નાસ્તા બાદ ૩ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૩ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(5) ગાયનું ઘી

સવારે નાસ્તા બાદ ૧ ચમચી ગાય નું ઘી દૂધમાં નાંખીને અથવા સીધું પીવું.

નોંધ:- ૧ મહિના સુધી નિયમિત રીતે ઉપરોક્ત પ્રયોગ કરવો. રાહત જણાય –ફરક જણાયતો પ્રયોગ ચાલુ રાખવો.

114 મોટર ન્યુરોન ડીસીઝ (એમએનડી)

(1) ચતુર્ભુજ રસ

સવારે નાસ્તા બાદ ૧ ગોળી વાટીને મધ સાથે ચાટવી.

(2) માંસ્યાદિ કષાય

સવારે નાસ્તા બાદ ૨ ચમચી દવા+ ૮ ચમચી હુંફાળું પાણી મિક્સ કરીને પીવું.

રાત્રે સૂતી વખતે ૨ ચમચી દવા+ ૮ ચમચી હુંફાળું પાણી મિક્સ કરીને પીવું.

(3) ઘોડાવજ ચુર્ણ

સવારે નાસ્તા બાદ ૧ ચણા જેટલું ચુર્ણ મધ સાથે ચાટવું.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૧ ચણા જેટલું ચુર્ણ મધ સાથે ચાટવું.

(4) ગાયનું ઘી

સવારે નાસ્તા બાદ ૧ ચમચી ગાય નું ઘી દૂધમાં નાંખીને અથવા સીધું પીવું.

નોંધ:- હાલ જે દવા – સારવાર ચાલતી હોય તે ચાલુ રાખીને આ પ્રયોગ કરી શકાય છે. ૧ મહિના સુધી નિયમિત રીતે ઉપરોક્ત પ્રયોગ કરવો. રાહત જણાય –ફરક જણાયતો પ્રયોગ ચાલુ રાખવો.

115 મલ્ટીપલ સ્ક્લેરોસીસ .

(1) કાંચનાર ગુગળ

સવારે નાસ્તા બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

બપોરે ભોજન બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

રાત્રે ભોજન બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(2) પુનર્નવા મણ્ડુર

સવારે નાસ્તા બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

બપોરે ભોજન બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

રાત્રે ભોજન બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(3) નિત્યાનંદ રસ.

સવારે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી .

(4) અપામાર્ગ ક્ષાર

સવારે નાસ્તા બાદ ૧ ચણા જેટલો ક્ષાર મધ સાથે ચાટવો.

બપોરે ભોજન બાદ ૧ ચણા જેટલો ક્ષાર મધ સાથે ચાટવો.

રાત્રે ભોજન બાદ ૧ ચણા જેટલો ક્ષાર મધ સાથે ચાટવો.

(5) સંજીવની વટી

સવારે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

બપોરે ભોજન બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

રાત્રે ભોજન બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

નોંધ:- ૧ મહિના ના પ્રયોગ બાદ રાહત જણાય તો પ્રયોગ ચાલુ રાખવો.

116 માયેસ્થેનિયા ગ્રેવીસ.

(1) ચતુર્ભુજ રસ

સવારે નાસ્તા બાદ ૧ ગોળી વાટીને મધ સાથે ચાટવી.
સાંજે નાસ્તા બાદ ૧ ગોળી વાટીને મધ સાથે ચાટવી.

(2) એકાંગવીર રસ.

સવારે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.
સાંજે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(3) ઘોડાવજ ચુર્ણ

સવારે નાસ્તા બાદ ૧ ચણા જેટલું ચુર્ણ મધ સાથે ચાટવું.
સાંજે નાસ્તા બાદ ૧ ચણા જેટલું ચુર્ણ મધ સાથે ચાટવું.

(4) ત્રયોદશાંગ ગુગળ

સવારે નાસ્તા બાદ ૩ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.
સાંજે નાસ્તા બાદ ૩ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(5) માંસ્યાદિ કષાય

સવારે નાસ્તા બાદ ૨ ચમચી દવા+ ૮ ચમચી હુંફાળું પાણી મિક્સ કરીને પીવું.
રાત્રે સૂતી વખતે ૨ ચમચી દવા ૮ ચમચી હુંફાળું પાણી મિક્સ કરીને પીવું.

(6) ગાયનું ઘી

સવારે નાસ્તા બાદ ૧ ચમચી ગાય નું ઘી દૂધમાં નાંખીને અથવા સીધું પીવું.

નોંધ:- ૧ મહિના સુધી નિયમિત રીતે ઉપરોક્ત પ્રયોગ કરવો. રાહત જણાય –ફરક જાણતો પ્રયોગ ચાલુ રાખવો.

117 સ્કેલેરોડર્મા

(1) કાંચનાર ગુગળ

સવારે નાસ્તા બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.
બપોરે નાસ્તા બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.
રાત્રે નાસ્તા બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(2) પુનર્નવા મણ્ડુર

સવારે નાસ્તા બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.
બપોરે નાસ્તા બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.
રાત્રે ભોજન બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(3) નિત્યાનંદ રસ.

સવારે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.
બપોરે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.
રાત્રે ભોજન બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી .

(4) ગાયનું ઘી

સવારે નાસ્તા બાદ ૧ ચમચી ગાય નું ઘી દૂધમાં નાંખીને અથવા સીધું પીવું.

નોંધ:- ૧ મહિના સુધી નિયમિત રીતે ઉપરોક્ત પ્રયોગ કરવો. રાહત જણાય – ફરક જણાયતો પ્રયોગ ચાલુ રાખવો.

118 સ્લીપ એપ્નીયા ઊંઘમાં થોડા સમય માટે શ્વાસ રોકાય જવો . અશ્વસન .

(1) ચતુર્ભુજ રસ

સવારે નાસ્તા બાદ ૧ ગોળી વાટીને મધ સાથે ચાટવી.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૧ ગોળી વાટીને મધ સાથે ચાટવી.

(2) એકાંગવીર રસ.

સવારે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(3) સંજીવની વટી

સવારે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(4) ઘોડાવજ ચુર્ણ

સવારે નાસ્તા બાદ ૧ ચણા જેટલું ચુર્ણ મધ સાથે ચાટવું.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૧ ચણા જેટલું ચુર્ણ મધ સાથે ચાટવું.

(5) ગાયનું ઘી

સવારે નાસ્તા બાદ ૨ ચમચી ગાય નું ઘી દૂધમાં નાંખીને અથવા સીધું પીવું.

નોંધ:- થોડા દિવસ સુધી નિયમિત રીતે ઉપરોક્ત પ્રયોગ કરવો. રાહત જણાય –ફરક જણાયતો પ્રયોગ ચાલુ રાખવો.

119 ટીક Tic- અનૈચ્છિક સ્નાયુઓની વારંવાર આવતી ખેંચ , તાણ .

(1) ચતુર્ભુજ રસ

સવારે નાસ્તા બાદ ૧ ગોળી વાટીને મધ સાથે ચાટવી.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૧ ગોળી વાટીને મધ સાથે ચાટવી.

(2) એકાંગવીર રસ.

સવારે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(3) સંજીવની વટી

સવારે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(4) ઘોડાવજ ચુર્ણ

સવારે નાસ્તા બાદ ૧ ચણા જેટલું ચુર્ણ મધ સાથે ચાટવું.

સાંજે નાસ્તા બાદ ૧ ચણા જેટલું ચુર્ણ મધ સાથે ચાટવું.

(5) માંસ્યાદિ કષાય

સવારે	નાસ્તા બાદ ૨ ચમચી દવા+ ૮ ચમચી હુંફાળું પાણી મિક્સ કરીને પીવું.

રાત્રે	સૂતી વખતે ૨ ચમચી દવા+ ૮ ચમચી હુંફાળું પાણી મિક્સ કરીને પીવું.

(6) ગાયનું ઘી

સવારે	નાસ્તા બાદ ૨ ચમચી ગાય નું ઘી દૂધમાં નાંખીને અથવા સીધું પીવું.

નોંધ:- થોડા દિવસ સુધી નિયમિત રીતે ઉપરોક્ત પ્રયોગ કરવો. રાહત જણાય –ફરક જણાયતો પ્રયોગ ચાલુ રાખવો.

120 કેન્સર - તમામ પ્રકારનાં

(1) પુનર્નવા મણ્ડુર

સવારે	નાસ્તા બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

બપોરે	નાસ્તા બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

રાત્રે	ભોજન બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(2) કાંચનાર ગુગળ

સવારે	નાસ્તા બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

બપોરે	નાસ્તા બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

રાત્રે	નાસ્તા બાદ ૪ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

(3) નિત્યાનંદ રસ.

સવારે	નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

બપોરે	નાસ્તા બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી.

રાત્રે	ભોજન બાદ ૨ ગોળી પાણી સાથે ગળવી .

(4) હળદર ચુર્ણ (પાવડર)

સવારે	નાસ્તા બાદ ૧ ચમચી ચુર્ણ પાણી સાથે ફાંકવું.

સાંજે	નાસ્તા બાદ ૧ ચમચી ચુર્ણ પાણી સાથે ફાંકવું.

(5) લસણ + મધ

સવારે	નાસ્તાબાદ ૧ ચમચી લસણનોરસ+ ૨ ચમચી મધ મિક્સ કરીને પીવું.

સાંજે	નાસ્તાબાદ ૧ ચમચી લસણનોરસ+ ૨ ચમચી મધ મિક્સ કરીને પીવું

નોંધ:- (૧) કેન્સર ના દર્દીને ખોરાકમાં ખાંડ બંધ કરવી.

(૨) રાંધેલો ખોરાક શકય હોય ત્યાં સુધી ન આપવો.

(૩) કિડનીમાં તકલીફ ન હોય તો રોજ ૧૦ ગ્લાસ પાણી અવશ્ય પીવું.

(૪) શરીરના કોઈપણ અંગ -ઉપાંગ ના કેન્સર માટે ઉપરોક્ત ઉપાય કરી શકાય છે.

(૫) હાલ જે દવા - સારવાર ચાલતી હોય તે ચાલુ રાખવી.

આ ઉપચારથી રાહત જણાય તો પ્રયોગ ચાલુ રાખવો.

121 એઇડ્સ

આ રોગ માં શરીરની રોગપ્રતિકાર શક્તિ –ઇમ્યુનીટી નષ્ટ થઈ ગયેલ હોય છે એટલે એઇડ્સગ્રસ્ત વ્યક્તિ સામાન્ય ગણાય તેવા રોગ સામે પણ લડી શકતો નથી કે ટકી શકતો નથી.

જો કોઈ પણ ઉપાય કરીને શરીરની રોગ પ્રતિકારક શક્તિ – ઇમ્યુનીટી વધારી શકાય તો એઇડ્સગ્રસ્ત વ્યક્તિ તકવાદી રોગો – opportunistic Diseases નો પ્રતિકાર કરી શકે છે અને પોતાનું આયુષ્ય લંબાવી શકે

આ બાબતે થયેલ સંશોધનો માં એવું જાણવામાં આવ્યું છે એઇડ્સ ના દર્દીને ખોરાકની સાથે કાચું લસણ આપવામાં આવે તો ૩ મહિનામાં શરીરમાં પૂરતા પ્રમાણમાં રોગ પ્રતિકારક શક્તિ – ઇમ્યુનીટી પેદા થઈ શકે છે.આ રીતે વધેલી ઇમ્યુનીટી ની મદદથી એઇડ્સ નો દર્દી રોગોનો સફળતાથી સામનો કરી શકે છે.

એઇડ્સ ના દર્દીઓ આ સંશોધનનો લાભ લઈ શકે છે. સૌ પ્રથમ હાલની જે ઇમ્યુનીટીછે તેનો સીડી -4 (cd-4) ટેસ્ટ કઢાવીને નીચે દર્શાવ્યા મુજબ લસણનો પ્રયોગ ૩ મહિના સુધી કરવો. ૩ માસ ને અંતે ફરી સીડી -4 (CD-4) ટેસ્ટ કઢાવીને ડૉક્ટરને બતાવવો . ઇમ્યુનીટી પૂરતા પ્રમાણમાં વધી છે એવું ડૉક્ટર જણાવે તો લસણ નો પ્રયોગ કાયમ માટે ચાલુ રાખવો .

(1) લસણ + મધ

સવારે	નાસ્તા બાદ ૧ ચમચી લસણનો રસ + ૨ ચમચી મધ મિક્સ કરીને પીવું.
સાંજે	નાસ્તા બાદ ૧ ચમચી લસણનો રસ + ૨ ચમચી મધ મિક્સ કરીને પીવું.